

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia grudnia 2011 r.

LRZ-4101-14-02/2011

P/11/073

Pan

Tadeusz Panek

Dyrektor Zespołu Szkół

Drogowo-Geodezyjnych

i Licealnych w Jarosławiu

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o *NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę organizacji i finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w Zespole Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu (Zespół Szkół).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o *NIK*, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia organizację i finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

I. Zakres kształcenia i doskonalenia nauczycieli w latach szkolnych 2008/2009 i 2010/2011.

W latach szkolnych 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011 różne formy kształcenia ukończyło łącznie 5 nauczycieli (odpowiednio w ww. latach szkolnych 2, 2 i 1, tj. 3.2%, 3.2% i 1.6 % ogółu nauczycieli), natomiast formy doskonalenia 144 nauczycieli, (odpowiednio

w ww. latach 41, 49 i 54, tj. 65%, 79% i 87% ogółu nauczycieli). W kontrolowanym okresie 7 nauczycieli (11%) nie uczestniczyło w zewnętrznych formach kształcenia i doskonalenia, w tym 4 ze stopniem awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, co było niezgodne z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (ustawa KN) (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, ze zm.), który stanowi, że nauczyciel powinien podnosić swoją wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie. Stosownie do art. 42 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, w ramach czasu pracy nauczyciel jest obowiązany realizować zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

Zespół Szkół nie monitorował udziału nauczycieli w formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, w tym sfinansowanych z innych źródeł niż środki wydatkowane na ten cel z budżetu Zespołu Szkół.

II. Organizacja doskonalenia zawodowego nauczycieli w Zespole Szkół.

1) Kontrola NIK wykazała brak zdefiniowanych kierunków działań w zakresie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w dostępnych w szkole dokumentach planistycznych, tj.: *5-letnim Planie Rozwoju Zespołu Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu na lata 2004-2009 (Plan Rozwoju)*, *Planie Rozwoju Szkoły Zespołu Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych im. Augusta Witkowskiego w Jarosławiu na rok szkolny 2009/2010*, *Koncepcji Pracy Szkoły na lata 2011-2015*. W ww. dokumentach nie określono zasad organizacji doskonalenia zawodowego oraz zakresu merytorycznego kształcenia i doskonalenia nauczycieli i związanych z tym potrzeb kadrowych. Wskazano ogólnie na potrzebę podnoszenia umiejętności wychowawczych oraz wykorzystanie technologii komputerowej i informacyjnej.

2) NIK stwierdziła brak przyjętych przez radę pedagogiczną uregulowań wewnątrzszkolnych w sprawie organizacji dokonania nauczycieli, do czego zobowiązuje art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

W Zespole Szkół opracowano *Wieloletni Plan Doskonalenia Nauczycieli w Zespole Szkół Drogowo-Geodezyjnych i Licealnych w Jarosławiu na lata 2008-2012 (Plan Doskonalenia)*, który zaktualizowano na rok 2008/2009, 2009/2010 i 2010/2011. Zarówno Plan Doskonalenia jak i jego aktualizacje nie zostały opracowane na podstawie analizy potrzeb kadrowych wynikających z *Planu Rozwoju*, co było niezgodne z §6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków

na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wydzielonych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430). Dyrektor Zespołu Szkół nie sporządzał sprawozdań z realizacji *Planów Doskonalenia* w latach 2008-2011, jak również nie monitorował udziału nauczycieli w formach doskonalenia zawodowego. W rezultacie takiego podejścia, w latach 2009-2011 z 17, 17, 14 zaplanowanych form kształcenia i doskonalenia nauczycieli zrealizowano odpowiednio 8, 9, 6, natomiast formy kształcenia nie ujęte w *Planie Doskonalenia* ukończyło odpowiednio 74, 88, 88 osób. Zespół Szkół nie gromadził danych o ukończonych przez nauczycieli formach kształcenia i doskonalenia i dopiero w czasie trwania czynności kontrolnych NIK informacje te zostały pozyskane od poszczególnych nauczycieli.

3) W okresie objętym kontrolą, NIK stwierdziła nierzetelne wnioskowanie do organu prowadzącego o środki na doskonalenie nauczycieli. Dyrektor Zespołu Szkół nie składał do organu prowadzącego wniosków o dofinansowanie, lecz tzw. *Plany Doskonalenia Zawodowego Nauczycieli (Plany Doskonalenia)* przygotowane bez powiązania z wieloletnim planem doskonalenia. Plany te zawierały ogólne kwoty na kształcenie i doskonalenie nauczycieli oraz szkolenie rady pedagogicznej; nie podawano w nich m.in. liczby osób i zakresów tematycznych form kształcenia i doskonalenia.

IV. Wsparcie nauczycieli-doradców metodycznych.

Nauczycielom Zespołu Szkół nie została powierzona funkcja doradcy metodycznego. Działania obrazujące zakres współpracy nauczycieli z doradcami metodycznymi nie były w Zespole Szkół dokumentowane, co nie pozwala na zwymiarowanie zarówno zakresu, jak i efektów takiej współpracy.

V. Szkolna baza Systemu Informacji Oświatowej (SIO).

Kontrola NIK wykazała nierzetelność bazy SIO. Zespół Szkół nie wywiązał się z obowiązku sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych zgromadzonych w bazie danych SIO o zakresie ukończonych przez nauczycieli form kształcenia i doskonalenia zawodowego, do czego zobowiązane są podmioty prowadzące bazy danych zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463, ze zm.). W przekazywanych do organu prowadzącego danych ze szkolnej bazy SIO za lata szkolne 2008-2009 i 2010-2011 nie ujmowano informacji o zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli (tabela N10 *Ukończone formy kształcenia zawodowego w poprzednim roku szkolnym* i N11 *Ukończone formy doskonalenia*

zawodowego w poprzednim roku szkolnym), o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 lit. h ww. ustawy. Zgodnie z art. 7 ust. 6 pkt 2 ww. ustawy za wykonywanie obowiązków w powyższym zakresie, w sytuacji nie powierzenia ich innej osobie, odpowiada Pan Dyrektor.

V. Planowane i realizowane wydatki na doskonalenie nauczycieli w Zespole Szkół.

NIK pozytywnie oceniła prawidłowe planowanie i wykonanie wydatków przeznaczonych na finansowanie zadań związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli. oraz zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie tych środków, które wynosiło 3.299,07 zł w roku 2009 i 4.297,00 zł w roku 2010 i stanowiło 100% w stosunku do wydatków budżetowych za badane lata. W roku 2011 (do 30 września) wykonanie wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli wynosiło 1.380,00 zł i stanowiło 15% w stosunku do planu. Dane te były zbieżne z danymi zawartymi w sprawozdaniach rocznych Rb28S z wykonania planu wydatków budżetowych za rok 2009, 2010 i 2011 (do 30 września).

W planach finansowych Zespołu Szkół wydatki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli klasyfikowano w rozdziale 80146, co było zgodne z art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.), które zobowiązują do klasyfikowania wydatków według działów i rozdziałów określających rodzaj działalności i paragrafów odpowiadających rodzajowi wydatków.

Pozytywna ocena dotyczy wykorzystania środków publicznych na doskonalenie nauczycieli zgodnego z przeznaczeniem, wskazanym w §2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz. U. Nr 46, poz. 430). W 2009 r., 2010 r., 2011 r. najwięcej środków finansowych wydatkowano na opłaty za kształcenie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady kształcenia nauczycieli odpowiednio w kwocie 1.600,00 zł (48% ogółu wydatków) i 2.250,00 zł (52% ogółu wydatków) i 900,00 zł (65% ogółu wydatków do 30. września 2011 r.). Wydatki na szkolenie rady pedagogicznej w badanym okresie stanowiły odpowiednio kwoty: 423,00 zł (13% ogółu wydatków), 840,00 zł (19% ogółu wydatków) i 480 zł (35% ogółu wydatków).

Pozytywna ocena dotyczy prawidłowego i zgodnego z §6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli wywiązywania się z obowiązku przedłożenia organowi prowadzącemu sprawozdania z wykorzystania środków na doskonalenie nauczycieli w terminie do 31 marca danego roku. W sprawozdaniu

z wykonania otrzymanych środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli za rok 2009 i 2010 zawarto dane o wykorzystaniu środków na realizację następujących zadań: szkolenie rady pedagogicznej odpowiednio 1.699,07 zł i 2.047,00 zł oraz dofinansowanie opłat za formy kształcenia– 1.600,00 zł i 2.250,00 zł. W ww. latach wydatkowano ogółem odpowiednio 3.299,07 zł i 4.297,00 zł, co było zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu zbiorczym Rb-28S za 2009 r. i 2010 r.

VI. Wykorzystanie kwalifikacji nauczycielskich nabywanych w wyniku kształcenia i doksztalcania.

Jeden z pośród 3 nauczycieli, którzy w latach 2008/2009-2010/2011 ukończyli formy kształcenia nadające kwalifikacje, dofinansowane ze środków publicznych, w kolejnych dwóch latach szkolnych nie otrzymał przydziału zajęć zgodnie z nabytymi kwalifikacjami. W ocenie *NIK* świadczy to o nieefektywnym wykorzystaniu środków na kształcenie. Kwota dofinansowania kształcenia ww. nauczyciela wyniosła 1.200,00 zł, co stanowiło 20,6% kwoty ogółem wydatkowanej na dofinansowanie kształcenia nauczycieli ww. latach szkolnych (5.833,00 zł) oraz 15.8% ogółu wydatków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli (7.596,07 zł). Art. 44 ust. 3 pkt 1 lit a ww. ustawy o finansach publicznych zobowiązuje do dokonywania wydatków w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Przedstawiając Panu Dyrektorowi powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) Przyjęcie przez radę pedagogiczną uregulowań wewnątrzszkolnych w sprawie organizacji dokonania nauczycieli,
- 2) Opracowanie wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli w korelacji z potrzebami kadrowymi nauczycieli,
- 3) Składanie do organu prowadzącego wniosków w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, opracowanych z uwzględnieniem wieloletniego planu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz z podaniem liczby osób i zakresów tematycznych form kształcenia i doskonalenia,
- 4) Sprawdzanie kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym prowadzonej bazy danych SIO,
- 5) Efektywne wykorzystywanie środków przeznaczonych na kształcenie zawodowe nauczycieli stosownie do potrzeb kadrowych.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o *NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Dyrektor ma prawo zgłosić do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o *NIK* oczekuje od Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o *NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.